

Obec Ľubica, Spišský dejepisný spolok Levoča,
Dom slovensko-poľského stretávania Euroregiónu Tatry,
Starostwo powiatowe w Nowym Targu

POCTA
DÁVIDOVI FRÖLICHovi
A SAMUELOVI BREDETZKEMU

Srdečne Vás pozývame na odhalenie pamätných tabúl'

v piatok 13. 10. 2017 o 15.30 hod.

na budove Cafe Leibic v Ľubici

Program v spoločenskej miestnosti Cafe Leibic:

1. Život a dielo Dávida Frölicha – PhDr. Nora Baráthová, historička a spisovateľka, Kežmarok
2. Život a dielo Samuela Bredetzkeho – Mgr. Milan Choma, publicista a iniciátor, Kežmarok
3. Galícia vo svetle cestovného ruchu 18. storočia – Boguslaw Waksmundski, Euroregión Tatry, Poľsko

Sprievodné podujatie:

Scénky zo života a diela Dávida Frölicha a Samuela Bredetzkeho –
exTEATRO Ľubica

DÁVID FRÖLICH

(1595 Ľubica – 1648 Levoča)

významný cisársko-kráľovský matematik, astronóm, prírodovedec, geograf, autor prvého systematického zemepisu u nás, najplodnejší autor kalendárovej literatúry v 17. storočí, spisovateľ, pedagóg, prvý opísal výstup na nemenovaný tatranský štít v r. 1615 (najpravdepodobnejšie na Kežmarský štít)

Narodil sa ako najmladší syn Jána Frölicha, rektora evanjelickej školy v Ľubici. Frölichov dom sa neskôr po prebudovaní stal sídlom evanjelickej fary a školy. Dávid Frölich zakrátko osirel a študoval na kežmarskom gymnáziu v tútorstve rektora Dávida Praetotia, Elblagu, Wittenbergu, Lipsku, Drážďanoch, Jene a v Halle. Popritom cestoval po Európe a vydával kalendáre v rôznych jazykoch. V r. 1628 sa vrátil do Kežmarku, oženil sa a býval v dome Hradná č. 28. Tu vydal prvé prevratné astronomické dielo *Anatomae revolutionis mundanae* (Náčrt o pohybe sveta), v ktorom ako jeden z prvých podporoval Kopernikovo dielo o heliocentrizme. V r. 1639 vyšiel v Európe prvý a veľmi populárny systematický zemepis Uhorska – *Medulla Geographiae practicae* (Jadro praktického zemepisu), v ktorom opísal aj svoj tatranský prvovýstup. Vydal aj knihu o pôvode Nemcov. V r. 1640 mu panovník Ferdinand III udelil titul cisársko-kráľovského matematika v kráľovstve Uhorskom. V Levoči r. 1648 neočakávane zomrel na pľúcnu chorobu.

Poznámka: Portrét D. Frölicha na pozvánke je len predpokladaný.

SAMUEL BREDEZKY

(1772 Chminianske Jakubovany – 1812 Ľvov)

významný cisársko-kráľovský osvietenec, evanjelický superintendent, štatistický geograf a topograf, prírodovedec, národopisec, mineralóg, etnograf, pedagóg, jazykovedec a organizátor vlastivedného výskumu v Uhorsku

Narodil sa v Chminianskych Jakubovanoch, kde prežil útle detstvo v rodine slovenského ev. učiteľa, kantora a organistu.

V r. 1777, po presťahovaní do Ľubice, odkiaľ pochádzala jeho matka, spišská Nemka, Zuzana Fábryová navštevoval ev. školu v Ľubici a strednú školu na evanjelickom lýceu v Kežmarku, Štítniku a Šoproni. Vysokú školu vyštudoval na univerzite v Jene. Stal sa prvým tajomníkom novozaloženej Mineralogickej spoločnosti (prvá na svete) a priatelil sa s významnými európskymi učencami – J. W. Goethem, F. Schillerom, J. G. Herderom, W. Humboltom, CH. M. Wielandom. Potom učil na strednej škole v Šoproni, pôsobil vo Viedni a v Krakove ako evanjelický kňaz a nakoniec ako evanjelický superintendent v Ľvove s pôsobnosťou pre celú Galíciu a Halič.

Vydal celý rad geograficko-štatistických diel, hodnotných diel a rôznych učebníc, medzi ktorými je veľa príspevkov opisu Spiša, napr. *Beyträge zur Topographie des Königreiches Ungarn* (Príspevky k topografii kráľovského Uhorska, *Reisebemerungen über Ungarn und Galizien* (Cestovné poznámky o Uhorsku a Galícii), *Topographisches Taschenbuch für Ungarn* (Topografická príručka o Uhorsku), *Neue Beyträge zur Topographie und Statistik von Ungarn* (Nové príspevky k topografii a štatistiky kráľovského Uhorska), *Beschreibung der äusserst merkwürdigen Höhle Baradla Wien, 1807* (Popis vzhľadu pozoruhodnej jaskyne Baradla), *Der Wiener Jugendfreund* (Viedenský priatelia Jakub Glatz a Karol Unger zo Spiša). Niektoré jeho diela boli vydané v troch vydaniach a vydávajú sa ešte aj v dnešných časoch.